בח א ב מיי' פ"ט מהלי כלי המקדש הלי ט : וע״ם בכ״מ

מוסף רש"י

אלא עולי עין. מסולקין מן העין שאינה שולטת בהן מן ישבין שמינים שונטת כהן (ברכות כ.) שליטין על העין ולא העין עולה בהן ושם נה:) עוליו למעלה מו . ב"מ סד. וכעי"ז רשב"ם)

תוספות שאנץ

ואיז איש מאנשי הכית יש במדרש שבדק יוסף עצמו ולא מצא מעשה של איש שלא היה לו מילה שמצא עצמו בארץ נכריה: מופים מפרש בתנחומא שהיה פיו כשל אביו בהלכות שקבל משם אביז בוואכוו שקבי משם ועבר: אשתעי איהו בלשון הקדש. צ"ע אי הוו ע' לשון חוץ מלשון הקדש דהא הכא לא הוה ידע ליה ואמר בסוכה שע׳ פרים שמקריבין בחג הסוכות כנגד ע' אומות בסדר פנחס דמונה ס"ה משפחות בישראל וע׳ באומות היינו דכתיב כי :מעט מכל העמים

לעשות צרביו. נראה משום דהוליאו בלשון ביאה ויבא הביתה לא כדרך שחלוקין בחומש הפקודים. כלומר לא כדרך שסדורים קא דייק נמי דלעשות לרכיו נכנס: באותה שעה באתה דיוקנו של אביו. כתב רבינו משה הדרשן ואין איש מאנשי הבית

סןשם בבית דמשמע דוקא מאנשי הביתן לא היה שם מכלל דאיש אחר

שלא מאנשי הבית כלומר חלוק ומופלג מתורת אנשי הבית היה שם וזהו דמות אלא כדרך שחלוקין בחומש הפקודים חלוקין דיוקנו של אביו ותימה קלת מנלן דנראית באבני אפוד אלא כדרך שחלוקין בחומש לו בחלון ושמא מדכתיב בבית דמשמע שני כיצד בני לאה כסידרן בני רחל אחד נבית לא ים: איתשיל נמי מכאן ואחד מכאן ובני שפחות באמצע ואלא אדידך ואע"ג דלא ניחא ליה. מאי אני מקיים כתולדותם כשמותן שקרא וחימה הלא לא היה יכול לישאל על להן אביהן ולא כשמות שקרא להן משה נדרו כי אם מדעתו של פרעה כמו ראובן ולא ראובני שמעון ולא שמעוני דן ההוא מעשה דלדקיהו ונבוכדנלר ולא הדני גד ולא הגדי תיובתא דרב כהנא דמייתי התם 0 מיהו מהכא משמע ס דהוה בפניו דאמר בפ' ר' אליעזר (ס תיובתא ואלא מאי והחציו תנא חציו של מול בנדרים (דף סה.) המודר הנאה הר גריזים מרובה מחציו של הר עיבל מפני מחברו אין מתירין לו אלא בפניו שלוי למטה אדרבה מפני שלוי למטה בצרי פי׳ בפניו ואפילו בעל כרחו וחיהו להו הכי קאמר אף על פי שלוי לממה בני מימה לומר דהנודר על דעת חבירו יוסף עמהם שנאמר יוידברו בני יוסף את מתירים לו שלא מדעת חבירו ושמא יהושע לאמר מרוע נתתה לי נחלה גורל אוקמיה במלתא דגיזום בעלמא שגיזמו כך מיהו לא היה יכול לישאל עליו אי לא ניחא ליה לפרעה: אחד וחבל אחד ואני עם רב ויאמר אליהם יהושע אם עם רב אתה עלה לך היערה אמר

אלו נאמרין פרק שביעי סומה

בחומש הפקודים הוא ספר וידבר שנסדרו בראשו אלה שמות האנשים

אשר יעמדו וגו' (במדבר א): בחומש שני. בתחילת ואלה שמות. ראובן

גד ואשר ויוסף: א"ל מה פ"ל כתולדותם. הואיל ולא כדרך לידתן

נסדרו: מיובמא דרב כהנא. דלכולי

עלמא אין זה סדר הר גריזים והר

עיבל דחילו סדר הר גריזים שמעון

. ולוי ויהודה יששכר ויוסף ובנימין ודהר

עיבל ראובו גד ואשר וזבולוו דו

ונפתלי: מרובה מחליו כו'. והיינו

דקאמר והחליו אל מול הר עיבליי

החליו ממועט שבחליום: מפני שלוי

למטה. זקני כהונה ולויה היו עם

הארון בין שני ההרים כדלקמוש: כל

שכן דבלרי להו. חליו של הר גריזים

שהרי שבט לוי מהן היה: אלא הכי

קחמר חע"פ ששבט לוי למטה. חפ"ה

חליו של הר גריזים מרובה מפני

שיוסף עמהן ומרובין היו: וידברו

בני יוסף וגו'. סופו דקרא ואני עם

רב אשר עד כה ברכני ה׳: עולי

עין. עולין על העין ואין העין עולה

עליהם: וידגו לרוב. כן ברכן יעקב

למנשה ואפרים: בציר חדא הוו.

אלבן השניה קאי: לסולדוסם בעינן.

כשמות אשר קרא להם אביהם:

בסתר. שנתייחד עם הערוה והעמיד

על עלמו וכבש את ילרו: יהודה

שקידש שם שמים בפרהסית. על

הים כדלקמן י: נקרא כולו. שם בן

ארבעה אותיות כלול בשמו של יהודה:

לדבר עבירה. והאי מלאכתו תשמיש:

מלאכתו ממש. מלאכה: לרכיו.

תשמיש: יחבד הון. שם טוב שהוח

יקר מכל הון: קשתו. שכבת זרעו

על שם שיורה כחץ: ויפוזו. לשון ויפולו שהזיי"ן והלד"י מתחלפין כמו

זעקת לעקת: שנעד הלבעותיו

בקרקע. ונסמך עליהן כדי שיתייסר

ויטרד בלערו ויעבור תוקף ילרו:

מידי אבירותיו של יעהב. משם זכה

להיות רועה ומשם זכה להיות באבן

מאבני ישראל: רועה ישראל האזינה.

כלפי שכינה נאמר: נוהג כלאן יוסף.

קרי כלאן יוסף המנהיגים כלאנו של

יוסף. אלמא מיקרו ישראל נאנו של יוסף והוא הרועה: אלה סולדום

יעקב יוסף. תולדות שילחו מיעקב

כנגדן ראוי לנאת מיוסף: ואף על

שמעון לוי ויהודה ויששכר וזבולון באחת מהן בשניה בנימין דן ונפתלי

להן לכו והחבאו עצמכם ביערים שלא תשלום בכם עין הרע אמרו ליה "זרעיה דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא דכתיב, בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר ר' אבהו אל תהי קורא עלי עין אלא עולי עין רבי יוםי בר' חנינא אמר מהכא נוידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסין עליהן ואין העין שולמת בהן אף זרעו של יוסף אין העין שולמת בהן הני חמשים אותיות חמשים נכי חדא הויין א"ר יצחק ביוםף הוסיפו לו אות אחת שנאמר יעדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים מתקיף לה רב נחמן בר יצחק כתולדותם בעינן אלא כל התורה כולה בנימן כתיב והכא בנימין שלם כדכתיב יואביו קרא לו בנימין יאמר רב חנא בר ביזנא א"ר שמעון חסידא יוסף שקידש שם שמים בסתר הוסיפו עליו אות אחת משמו של הקב"ה 🕫 יהודה שקידש שם שמים בפרהסיא נקרא כולו על שמו של הקב"ה יוסף מאי היא דכתיב יויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו א"ר יוחנן מלמד ששניהם לדבר עבירה נתכוונו ויבא הביתה לעשות מלאכתו מרב ושמואל חד אמר לעשות מלאכתו ממש וחד אמר לעשות צרכיו נכנם ואין איש מאנשי הבית וגו' אפשר בית גדול כביתו של אותו רשע לא היה בו איש תנא דבי ר' ישמעאל אותו היום יום חגם היה והלכו כולן לבית עבֶודת כוכבים שלהם והיא אמרה להן חולה היא אמרה אין לי יום שניזקק לי יוסף כיום הזה יותתפשהו בבגדו לאמר וגו' באותה שעה באתה דיוקנו של אביו ונראתה לו בחלון אמר לו יוסף עתידין אחיך שיכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם רצונך שימחה שמך מביניהם ותקרא רועה זונות י באיתן קשתו א"ר יוחנן משום ר' פורשב באיתן קשתו א"ר יוחנן משום ר' דכתיב מאיר ששבה קשתו לאיתנו ויפוזו זרועי ידיו נעץ ידיו בקרקע ויצאה שכבת מאיר ששבה קשתו לאיתנו מידי אביר יעקב מִי גרם לו שיחקק על אבני אפוד זרעו מבין ציפורני ידיו מידי אביר יעקב אלא אביר יעקב משם רועה אבן ישראל משם זכה ונעשה רועה שנאמר ייבועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף תניא היה ראוי יוסף לצאת ממנו י״ב שבטים כדרך שיצאו מיעקב אביו שנאמר ייאלה תולדות יעקב יוסף אלא שיצא שכבת זרעו מבין ציפורני ידיו ואעפ"כ יצאו מבנימין אחיו וכולן נקראו על שמו שנאמר 12 ובני בנימין בלע ובכר ואשבל וגו' בלע שנבלע בין האומות ובכר בכור לאמו היה ואשבל ששבאו אל גרא שגר באכסניות ונעמן שנעים ביותר אחי וראש אחי הוא וראשי הוא מופים וחופים הוא לא ראה בחופתי ואני לא ראיתי בחופתו וארד שירד לבין אומות העולם א"ד וארד © שפניו דומין לוורד א"ר חייא בר אבא אמר רבי יוחנן בשעה שאמר לו פרעה ליוסף בובלעדיך לא ירים איש את ידו וגו' אמרו איצטגניני פרעה עבד שלהחו רבו בעשרים כסף תמשילהו עלינו אמר להן גנוני מלכות אני רואה בו אמרו לו א"כ יהא יודע בשבעים לשון בא גבריאל ולימדו שבעים לשון לא הוה קגמר הוסיף לו אות אחת משמו של הקב"ה ולמד שנאמר יעדות ביהוסף

פי כן ילחו מבנימין חחיו. חותן עשרה שפיחתו מיוסף בעשר אלבעותיו: שגר בחכסניה. בחרץ נכריה: מופים. מפורש במדרש רבי תנחומה? שהיה פיו כפי יעקב אבינו בהלכות שקיבל משם ועבר: אלטגנינות. חכמים וחוזים בכוכבים ויודעים בחכמת המזלות: גנוני מלכות. גווני מלכות בחכמה גבורה ויופי: עדות ביהוסף שמו. סיפיה דקרא שפת לא ידעתי חשמע: חיחשיל חשבועתך. השאל לחכמים שיתירוה לך: אושפיזכן שמו בצאתו על ארץ מצרים יי (שפת לא ידעתי אשמע) ולמחר כל לישנא דאישתעי פרעה בהדיה אהדר ליה אישתעי איהו בלשון הקדש לא הוה קא ידע מאי הוה אמר א"ל אגמרי אגמריה ולא גמר אמר ליה אישתבע לי

דלא מגלית אישתבע לו כי א"ל יואבי השביעני לאמור א"ל זיל איתשיל אשבועתך אמר ליה ואיתשלי נמי אדידך ואע"ג דלא ניחא ליה א"ל עלה וקבור את אביך כאשר השביעך יהודה מאי היא דתניא היה ר"מ אומר כשעמרו ישראל על הים היו שבמים מנצחים זה עם זה זה אומר אני יורד תחלה לים וזה אומר אני יורד תחלה לים קפץ

ג) שבת מט:, ד) נע' מה וכתיב], ה) [שבת קיח:], ו) רש"ל מ"ו, ו) ויהושע חן, לו.], י) [דף לו.], **כ**) [עי' ב"מ לד קו, ל) כש"ל, מ) ונ"ל אבל בחלון היה], נ) [בנדרים סה.], **ס**) [ג״ל דהאי],

תורה אור השלם וַיְדַבְּרוּ בְנֵי יוֹסַף אֶת יְהוֹשֻעַ לֵאמר מֵדּוּעַ נְתַתְּה לִי נַחֲלָה גוֹרָל אָתָר וְאָנִי עַם אָחָר וְחָבֶּל אֶחָר וַאֲנִי עַם רָב עַר אֲשֶׁר עַד כּה יהושע יז יד ברכני יי: בּוְ בַּנְי יְיָ. 2. בַּן פּרֶת יוֹסֵף בֵּן פּרֶת עַלִי עָיִן בְּנוֹת צְעֲדָה עַלֵי בראשית מט כב שור: שווי. בואשיוו מטכב 3. הַמִּלְאָךְ הַגֹּאֵל אֹתִי מִבְּל רָע יְבְרֵךְ אֶת ַהַּבְּעָרִים וְיִקְּרֵא בָּהֶם שְׁמִי הַנְּעָרִים וְיִּקְרֵא בָּהֶם שְׁמִי וְשֵׁם אֲבֹתִי אַבְּרְהָם וְיִצְחָק וְיִּדְגוּ לְרֹב בְּקָרָב הָאָרֶץ: בראשית מח טז 4. עדות בִּיהוֹסֵף שְׂמוֹ בְּצֵאתוֹ עַל אֶרֶץ מִצְרָיִם שפת לא ידעתי אשמע: 5. וַיָהִי בַּצֵאת נַפַשַׁה כִּי

מֶתֶה וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן אוֹנִי וְאָבִיוֹ קְרָא לוֹ בִנְיָמִין: בראשית לה יח 6. ויהי כהיום הזה ויבא הַבְּיִתָה לַעֲשוֹת מְלַאּבְתוּ ואין איש מאַנשי הַבַּיִת שָׁם בַּבָּיִת: בראשית לט יא

וַתִּתְפְשֵׂהוּ בְּבִגְרוֹ לאמר שכבה עמי ויעזב הַחוּצָה: בראשית לט יב איש אהב חכמה יְשַׂמַח אָבִיו וְרֹעֶה זוֹנוֹת משלי כט ג יִאַבֶּד הוֹן: יַבְּבֶּר וּוּוְ, נוּשִּייְ כּטּיג 9. וַתַּשֶּׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיְּפֹּוּוּ זְרֹעֵי יְדָיו מִידֵי אָבִיר יַעֲלָב מִשְּׁם רֹעָה :אֶבֶן ישְרָאֵל בראשית מט כד

רעה יוֹטֵף הַ בּאַן יוֹטֵף הַאָּזִינָה נֹהֵג כַּצֹאן יוֹטֵף ישֵׁב הַכְּרוּבִים הוֹפִיעָה:

11. אלה תלדות יעקב הַיָּה רֹעֶה אֶת אֶחָיו בַּצאן והוא נער את בני בלהה וְאֶת בְּנֵי זְלְפָּה נְשֵׁי אָבִיוּ וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְּתְם נִיָּבֵא יוֹסֵף אֶת דִּבְּתָם ָרְעָה אֶל אֲבִיהֶם:

ב. 12. וּבְנֵי בִנְיָמִן בֶּלַע וְבֶּכֶר וְאַשְׁבֵּל גֵּרָא וְנַעְמָן אַחִי וָראשׁ מָפִּים וְחָפִּים אַחִי וָראשׁ מָפִּים וְחָפִּים ויאמר פרעה אל יוֹסֵף אֻנִי פַּרְעֹה וֹבִּלְעָדֶירְ יוטוי צָּבָּי בּוּ כּיִי בּיִּיּ עָּתְ לא יָרִים אִישׁ אֶת יְדוֹ וְאֶת רַגְלוֹ בְּכָל אֶרֶץ

14. אַבִּי הְשָׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הְנֵה אָנֹכִי מֵת בְּקבְרִי אֲשֶׁר כְּרִיתִי לִי בְּאֶרֶץ תקברני שמה בנעז וְעַתָּה אֶעֶלֶה נָא וְאֶקְבְּרָה את אבי ואשובה: בראשית נה

הגהות הב"ח (א) גפ' יהודה שקידש. נ"ב ע"ל בפ"ק דף י ע"ב:

שבמו